

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. III. 37. 536/2013/10. szám

A Kúria a dr. Nagy Sándor (9495 Kópháza, Fő u. 38.) által képviselt Weltimmo S.R.O. (5 Eötvösa Komarno, 594505, Szlovákia) felperesnek dr. Dudás Gábor Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Dudás Gábor ügyvéd - 1011 Budapest, Iskola u. 38-42/A.) által képviselt Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (1125 Budapest, Szilágyi Erzsébet fasor 22/C) alperes ellen adatvédelmi ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. április 3. napján kelt 2.K.29.113/2013/3. számon hozott ítélete ellen a felperes részéről 5. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

v é g z é s t :

A Kúria az Európai Unió Bíróságának előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezi az alábbi kérdésekben:

1. Értelmezhető-e az Európai Parlament és a Tanács a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló 95/46/EK (1995. október 24.) irányelve (a továbbiakban adatvédelmi irányelv) 28. cikk (1) bekezdése akként, hogy egy tagállam területén alkalmazható a nemzeti jog rendelkezései egy olyan, kizárólag a másik tagállamban letelepedett ingatlanközvetítő weboldalt üzemeltető adatkezelővel szemben, aki e tagállam területén lévő ingatlanokat is hirdet és az ingatlan tulajdonosok továbbították személyes adataikat a weboldal üzemeltető másik tagállamban lévő adattároló, adatfeldolgozó eszközére (szerverére)?
2. Értelmezhető-e az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a.) pontja úgy az adatvédelmi irányelv (18)-(20) preambulumbekkezdése, az 1. cikk (2) bekezdése és a 28. cikk (1) bekezdése tükrében, hogy a magyar Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (a továbbiakban adatvédelmi hatóság) a magyar adatvédelmi törvényt, mint nemzeti jogot nem alkalmazhatja a kizárólag más tagállamban letelepedett ingatlanközvetítő weboldal üzemeltetővel szemben akkor sem, ha az magyarországi ingatlanokat is hirdet és az

Kfv. III. 37. 536/2013/10. szám

azokra vonatkozó adatokat az ingatlantulajdonosok feltehetően Magyarország területéről továbbították a weboldal üzemeltető másik tagállamban lévő adattároló, feldolgozó eszközére (szerverére)?

3. Van-e az értelmezés szempontjából jelentősége annak, hogy a weboldalt üzemeltető adatkezelő által nyújtott szolgáltatás egy másik tagállam területére irányul?
4. Van-e jelentősége annak az értelmezés szempontjából, hogy e másik tagállam területéről töltötték-e fel ténylegesen e másik tagállam területén lévő ingatlanokra vonatkozó adatokat, illetve a tulajdonosok személyes adatait?
5. Van-e jelentősége annak az értelmezés szempontjából, hogy ezen ingatlanokhoz kapcsolódó személyes adatok másik tagállam állampolgárainak személyes adatai?
6. Van-e jelentősége annak az értelmezés szempontjából, hogy a Szlovákiában letelepedett vállalkozásnak a tulajdonosai magyarországi lakóhellyel rendelkeznek?
7. Amennyiben a fenti kérdésekre adott válaszokból az következik, hogy a magyar adatvédelmi hatóság eljárhat, de nem alkalmazhatja nemzeti jogát, hanem a letelepedés szerinti tagállam jogát kell alkalmaznia, akkor úgy kell-e értelmezni az adatvédelmi irányelv 28. cikk (6) bekezdését, hogy csak az adatvédelmi irányelv 28. cikk (3) bekezdésében foglalt jogosultságokat gyakorolhatja a letelepedés szerinti tagállam jogában foglaltak szerint a magyar adatvédelmi hatóság, és ezért bírság kiszabására nem jogosult?
8. Mind az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a) pontja, mind a 28. cikk (6) bekezdése szerinti adatfeldolgozás fogalma azonosítható-e az adatkezelés fogalmával az adatvédelmi irányelv terminológiájában?

A Kúria az előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig a felülvizsgálati eljárást felfüggeszti.

A végzés ellen jogorvoslatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A szlovákiai székhellyel rendelkező felperes egy olyan

Kfv. III. 37. 536/2013/10. szám

weboldalt üzemeltet, amelyen magyarországi ingatlanok hirdetései jelennek meg, ennek keretében pedig a hirdető személyes adatait is kezeli. A hirdetések egy hónapig ingyenesek, majd ezt követően a hirdetésért díjat kell fizetni. Számos hirdető az ingyenes időszakot követő időszakra nézve elektronikus levélben kérte hirdetése és egyben személyes adatai törlését, mert a díj fizetéssel járó szolgáltatást nem kívánta igénybe venni.

Felperes - az adatvédelmi hatóság által megállapított tényállás szerint - nem törölte ezeket az adatokat, majd kiszámlázta a fizetendő díjakat. Ezek meg nem fizetésére tekintettel pedig a hirdető személyes adatait követeléskezelő cégeknek továbbította.

A hirdető panaszai folytán eljáró magyar adatvédelmi hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban Info törvény) 2.§ (1) bekezdése alapján megállapította saját joghatóságát és az Info törvény alkalmazhatóságát az ügyre, mert az Info törvény hatálya kiterjed minden olyan Magyarország területén folytatott adatkezelésre és adatfeldolgozásra, amely természetes személy adataira vonatkozik. Az adatvédelmi hatóság szerint az Info törvény 3.§ 10. pontja szerint adatkezelésnek minősül az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatok gyűjtése, és jelen esetben a felperes személyes adatokat gyűjtött Magyarország területén. Az adatvédelmi hatóság az Info törvény megsértése miatt tízmillió forint bírsággal sújtotta felperest.

A felperes keresete folytán eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság hatályon kívül helyezte az adatvédelmi hatóság határozatát. Az ítélet szerint az adatgyűjtés helyének a határozat tárgyát képező panaszok esetében Magyarország minősül, nem pedig a felperes szlovákiai székhelye, mivel az Info törvény. 3.§ 10 pontja a technológiasemlegesség elvét követi. Emellett az eljáró bíróság azt is megállapította, hogy az irányelv 4. cikk (1) bekezdése, sem a 28-29. cikke nem tekinthető olyan közvetlenül hatályos rendelkezéseknek, amelyek alapján el kellett volna tekintenie az Info törvény egyébként egyértelműen megfogalmazott előírásaitól. A székhely, telephely hiánya Magyarországon ebben az esetben nem vehető figyelembe felperesi érvként, mivel a magyar ingatlanokra vonatkozó adatszolgáltatást és adatkezelést is Magyarországon végezte.

Kfv. III. 37. 536/2013/10. szám

A hatályon kívül helyezésre az egyes tényállási elemek tisztázatlansága okán került sor.

A felperes felülvizsgálati kérelmében - többek között - azt kérte, hogy a Kúria, mint az ítéletet felülvizsgáló bíróság állapítsa meg, hogy nincs szükség további tényállás tisztázásra, mert az adatvédelmi hatóságnak nincs hatásköre eljárni és a magyar jogot alkalmazni egy másik tagállamban letelepedett szolgáltatóval szemben, figyelemmel az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a.) pontjára. Utalt arra is, hogy az adatvédelmi irányelv 28. cikk (6) bekezdése alapján a magyar adatvédelmi hatóságnak a szlovák adatvédelmi hatóságot kellett volna megkeresnie annak érdekében, hogy a felperessel szemben fellépjen.

A Kúria felhívására az alperes érdemben előadta, hogy tekintettel az érintett irányelvi rendelkezések közvetlen hatályának hiányára, kizárólag az Info törvény rendelkezései irányadóak. Ugyanakkor új tényként hivatkozott arra is, hogy a szerverek Németországban, vagy Ausztriában vannak, de végső soron a felperesnek volt magyar kapcsolattartója, mégpedig e szlovákiai vállalkozás egyik magyar tulajdonosa, aki a hatósági ügyben és a bírósági perben képviselte felperest. Nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy a Szlovákiában bejegyzett felperesi cégnek magyarországi lakosok a tulajdonosai. Szintén hivatkozott az adatvédelmi irányelv 28. cikk (6) bekezdésére, melyből szerinte az következik, hogy az alkalmazott jogtól függetlenül, mindenképp hatásköre volt eljárni.

A Kúria e tárgyban előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezését tartotta indokoltnak, mert a Kúria számára az adatvédelmi irányelv vonatkozó szabályai nem kellően egyértelműek.

Először is szükséges megjegyezni, hogy az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a.) pontjának magyar nyelvű szövege - nem különben a 28. cikk (6) bekezdése - a „the processing of personal data” kifejezésre az adatfeldolgozás fogalmát használja, amely azonban az Info törvény 3.§ 17. pontja szerinti fogalom meghatározás szerint eltér az adatkezelés Info törvény 3.§ 10. pontjában foglalt fogalmától. Az adatvédelmi hatóság hatáskörét a Magyarország területén folytatott adatkezelés tényére és nem az adatfeldolgozás tényére alapítja, amely

Kfv. III. 37. 536/2013/10. szám

kérdéssé teszi, hogy az irányelv nemzeti jog alkalmazhatóságára vonatkozó 4. cikk szerinti rendelkezései egyáltalán irányadóak lehetnek-e a perbeli ügy eldöntésére.

Amennyiben az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a.) pontjának a helyes értelmezése az, hogy egy tagállamban letelepedett adatkezelő másik tagállam területén végzett adatkezelésére e másik tagállam joga csak akkor alkalmazható, ha e másik tagállamban is letelepedett, akkor ebből az következhet, hogy e másik tagállamban való letelepedés hiányában nem lehet e tagállam jogát alkalmazni.

Erre az értelmezésre utal az adatvédelmi irányelv (18)-(20) preambulum bekezdései, továbbá az 1. cikk (2) bekezdése, amely nem engedi meg a személyes adatok tagállamok közötti szabad áramlásának korlátozását illetve tiltását különösen azon az alapon, hogy az irányelv szabályai alapján a nemzeti adatvédelmi hatóság a személyes adatok feldolgozása tekintetében a természetes személyek magánélet tiszteletben tartásához való jogukat kívánja biztosítani. Nem egyértelmű azonban a Kúria számára, hogy az adatvédelmi irányelv 1. cikk (2) bekezdése alá vonható-e a konkrét eset, amikor természetes személyek tiltják meg adataik felhasználását, továbbítását, és ennek figyelmen kívül hagyását kívánja szankcionálni a hatóság az adatvédelmi irányelv 28. cikk (3) bekezdésében számára biztosított jogosultságokon túlmenően, bírság kiszabásával, a nemzeti jog rendelkezései szerint.

Még ha meg is állapítható az adatvédelmi irányelv 4. cikk a) pontja alapján, hogy az ügyben a szlovák jog alkalmazandó, akkor sem ad egyértelmű választ arra az adatvédelmi irányelv, hogy a magyar adatvédelmi hatóság eljárhat-e az ügyben csak a szlovák jog alapján, vagy ez egyben eljárási tilalmat is jelent. Az adatvédelmi irányelv 28. cikk (1) bekezdéséből levonható olyan következtetés is, hogy a nemzeti jog alapján a hatóság szabadon meghatározhatja, hogy mit tekint a saját tagállam területén folytatott adatkezelésnek, és ezen adatkezelés tényére figyelemmel megállapíthatja a joghatóságát.

Ebben az esetben is vitatható azonban, hogy melyik tagállami jog alkalmazására jogosult, illetve az adatvédelmi irányelv 28. cikk (3) bekezdésében nem

Kfv. III. 37. 536/2013/10. szám

szereplő bírság kiszabására való - és nemzeti jogon alapuló - jogosítványát gyakorolhatja-e másik tagállam területén letelepedett adatkezelővel szemben.

A Kúria megállapította, hogy az Európai Bíróság esetjogában nincs olyan ítélet, amely irányadónak lenne tekinthető. A C-131/12 Google vs. Spain ügyben kiadott főtanácsnoki vélemény ad némi támpontot, azonban ennek az ügynek a tényállása is releváns kérdésekben eltérő (lásd a főtanácsnoki vélemény 68. megfontolása).

Az adatvédelmi irányelv 29. cikke alapján felállított munkacsoport 2010. december 16. napján elfogadott 8/2010 számú véleménye is arra enged következtetni, hogy a magyar nemzeti jog az ügyben nem alkalmazandó. Ugyanakkor nem egyértelmű az sem, hogy az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a.) pontja, illetve az idézett preambulumbekendések kellőképpen egyértelmű előírásokat tartalmaznának. Úgy tűnik, hogy hiányoznak a feltétlen és kellően pontos rendelkezések. Erre utal több tagállam adatvédelmi törvénye is (EC Study on Implementation of the Directive, 49-53. old., elérhető URL: http://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=1287667), valamint annak ténye, hogy irányelv helyett az uniós adatvédelmi szabályozás követelményeit az Unióban eltérő adatvédelmi követelmények érvényesülése miatt már rendeletben tervezik újraszabályozni (elérhető URL: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2012:0011:FIN:EN:PDF>).

Ezért az sem világos a Kúria számára, hogy az adatvédelmi irányelv 4. cikk (1) bekezdés a) pontja közvetlen hatállyal bír-e a jogvitában, vagy csak ezen irányelvi szabályok tükrében kell értelmezni az Info tv. 2.§ (1) bekezdését, amely viszont inkább az adatvédelmi irányelv 28. cikk (1) bekezdése implementációjának tűnik.

Az érintett magyar jogszabályok:

Az Info. törvény hatályára vonatkozó rendelkezések:

„2. § (1) E törvény hatálya a Magyarország területén folytatott minden olyan adatkezelésre és adatfeldolgozásra kiterjed, amely természetes személy adataira, valamint közérdekű adatra vagy közérdekből nyilvános adatra vonatkozik.

(2) E törvényt a teljesen vagy részben automatizált eszközzel, valamint a manuális módon végzett adatkezelésre

Kfv. III. 37. 536/2013/10. szám

és adatfeldolgozásra egyaránt alkalmazni kell.

(3) E törvényben foglaltakat kell alkalmazni, ha az Európai Unió területén kívül személyes adatok kezelését folytató adatkezelő az adatfeldolgozással Magyarország területén székhellyel, telephellyel, fiókteleppel vagy lakóhellyel, tartózkodási hellyel rendelkező adatfeldolgozót bíz meg, vagy itt lévő eszközt használ fel, kivéve, ha ez az eszköz csak az Európai Unió területén átmenő adatforgalom célját szolgálja. Az ilyen adatkezelőnek Magyarország területén képviselőt kell kineveznie.

(4) Nem kell alkalmazni e törvény rendelkezéseit a természetes személynek a kizárólag saját személyes céljait szolgáló adatkezeléseire.

(5) A közszféra információinak további felhasználására vonatkozóan törvény az adatszolgáltatás módjára és feltételeire, az azért fizetendő ellenértékre, valamint a jogorvoslatra vonatkozóan e törvénytől eltérő szabályokat állapíthat meg"

Az Info törvény egyes értelmező rendelkezései:

„3. § E törvény alkalmazása során:

2. személyes adat: az érintettel kapcsolatba hozható adat - különösen az érintett neve, azonosító jele, valamint egy vagy több fizikai, fiziológiai, mentális, gazdasági, kulturális vagy szociális azonosságára jellemző ismeret -, valamint az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés;

9. adatkezelő: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely önállóan vagy másokkal együtt az adatok kezelésének célját meghatározza, az adatkezelésre (beleértve a felhasznált eszközt) vonatkozó döntéseket meghozza és végrehajtja, vagy az adatfeldolgozóval végrehajtatja;

10. adatkezelés: az alkalmazott eljárástól függetlenül az adatokon végzett bármely művelet vagy a műveletek összessége, így különösen gyűjtése, felvétele, rögzítése, rendszerezése, tárolása, megváltoztatása, felhasználása, lekérdezése, továbbítása, nyilvánosságra hozatala, összehangolása vagy összekapcsolása, zárolása, törlése és megsemmisítése, valamint az adatok további felhasználásának megakadályozása, fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése, valamint a személy azonosítására alkalmas fizikai jellemzők (pl. ujj- vagy tenyérynymat, DNS-minta, íriszkép) rögzítése;

11. adattovábbítás: az adat meghatározott harmadik személy

Kfv. III. 37. 536/2013/10. szám

számára történő hozzáférhetővé tétele;

17. adatfeldolgozás: az adatkezelési műveletekhez kapcsolódó technikai feladatok elvégzése, függetlenül a műveletek végrehajtásához alkalmazott módszertől és eszköztől, valamint az alkalmazás helyétől, feltéve hogy a technikai feladatot az adatokon végzik;

18. adatfeldolgozó: az a természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely szerződés alapján - beleértve a jogszabály rendelkezése alapján kötött szerződést is - adatok feldolgozását végzi;

19. adatfelelős: az a közfeladatot ellátó szerv, amely az elektronikus úton kötelezően közzeendő közérdekű adatot előállította, illetve amelynek a működése során ez az adat keletkezett;

20. adatközlő: az a közfeladatot ellátó szerv, amely - ha az adatfelelős nem maga teszi közzé az adatot - az adatfelelős által hozzá eljuttatott adatait honlapon közzéteszi;

22. harmadik személy: olyan természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet, aki vagy amely nem azonos az érintettel, az adatkezelővel vagy az adatfeldolgozóval"

A Kúria a végzését az Európai Unió Működéséről szóló szerződés 267. cikke és a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 155/A.§ (1) és (2) bekezdése alapján hozta meg.

Budapest, 2014. április 22.

Dr. Kovács András s.k. a tanács elnöke, Dr. Kovács Ákos s.k. előadó bíró, Dr. Szecskó József s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő

